

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Rafał Malarski (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **K.B.**

skazanego za przestępstwo z art. 148 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej,

na posiedzeniu bez udziału stron,

w dniu 10 kwietnia 2018r.

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w B.

z dnia 2 lipca 2004r., sygn. akt II AKa [...] /04,

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w B.

z dnia 21 stycznia 2004r., sygn. akt III K [...] /02,

p o s t a n o w i ł:

I. oddalić wniosek;

II. zwolnić skazanego od kosztów postępowania wznowieniowego;

III. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu adw.

W.K. – Kancelaria Adwokacka w W. - kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote 80/100), w tym 23 % VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie wniosku o wznowienie postępowania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w B. z dnia 21 stycznia 2004 r., zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w B. z dnia 2 lipca 2004 r., K.B. został uznany

winnym i skazany za szereg przestępstw ujętych w Kodeksie karnym: z rozdziału XIX przeciwko życiu i zdrowiu oraz z rozdziału XXV przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, rozdziału XXXV dotyczącego przestępstw przeciwko mieniu i rozdziału XXVI przeciwko rodzinie i opiece, za co wymierzono mu karę dożywotniego pozbawienia wolności. Sąd Najwyższy rozpatrzył kasację od orzeczenia Sądu odwoławczego, która postanowieniem z dnia 10 czerwca 2005 r., II KK [...] /04, została oddalona jako oczywiście bezzasadna.

Trzykrotnie do Sądu Najwyższego wpływały wnioski o wznowienie postępowania w przedmiotowej sprawie. W dniu 28 sierpnia 2012 r. skazany wystąpił z osobistym wnioskiem o wznowienie postępowania, wskazując, że nie popełnił przypisanych mu czynów zabronionych z art. 148 § 1 k.k. z punktu I i II wyroku Sądu Okręgowego. Zarządzeniem z dnia 14 września 2012 r., III KO [...] /12, Przewodniczący III Wydziału Karnego Sądu Najwyższego odmówił przyjęcia osobistego wniosku skazanego o wznowienie postępowania z uwagi na nieusunięcie braku formalnego w postaci sporządzenia i podpisania go przez adwokata lub radcę prawnego. Kolejne wnioski w przedmiocie wznowienia postępowania w sprawie K.B., sporządzone przez obrońcę skazanego, zostały oddalone przez Sąd Najwyższy postanowieniami z dnia 29 lipca 2015 r., III KO [...] /14, oraz z dnia 22 czerwca 2016 r., III KO [...] /16.

W dniu 18 grudnia 2017r. obrońca z urzędu K.B. ponownie złożył wniosek o wznowienie postępowania, w trybie art. 542 § 1 k.p.k. w zw. z art. 540 § 1 pkt 2a k.p.k., z uwagi na pojawienie się nowych dowodów wskazujących na to, że skazany nie popełnił przypisanego mu czynu z punktu I wyroku, mianowicie zabójstwa B.J. Żądanie strony zostało oparte na pisemnym oświadczeniu Ł.D., w którym tenże podał, że widział pokrzywdzonego żywego w 2006 r. i że aktualnie B.J. pochowany jest w S. Autor wniosku domagał się dokonania czynności sprawdzających, na podstawie art. 97 k.p.k. oraz art. 546 k.p.k., polegających na przesłuchaniu Ł.D., co miałoby uprawdopodobnić twierdzenia świadka i tym samym doprowadzić do ustalenia, że skazany nie mógł w grudniu 2000 r. dokonać zabójstwa B.J.

W pisemnej odpowiedzi na wniosek prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek należało uznać za niezasadny. Zgodnie z art. 540 § 1 pkt 2a k.p.k., postępowanie zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznane przedtem sądowi wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. W judykaturze utrwalany jest pogląd, że wznowienie postępowania *propter nova* możliwe jest wyłącznie wtedy, gdy nowe fakty i dowody z bardzo wysokim stopniem prawdopodobieństwa podważają ustalenia faktyczne dokonane w prawomocnie zakończonym procesie i rysują perspektywę uniewinnienia skazanego w ponownym postępowaniu albo skazania go za przestępstwo zagrożone karą łagodniejszą. Co więcej, ich wartość dowodowa powinna być oceniana w ścisłym powiązaniu z materiałem dowodowym będącym podstawą orzeczenia kwestionowanego w postępowaniu wznowieniowym (por. postanowienia SN: z dn. 8 maja 2013 r., V KO 21/13, z dn. 16 lipca 2013 r., III KO 19/13, z dn. 21 listopada 2012 r., IV KO 59/12). Ponadto to na wnioskodawcy ciąży obowiązek wykazania istnienia podstaw wznowieniowych (por. postanowienie SN z 21 listopada 2012 r., IV KO 62/12). Na kanwie omawianej sprawy aktualny stał się również pogląd przedstawiony w postanowieniu SN z dnia 23 października 2013 r., IV KO 44/13, sprowadzający się do tego, że podstawowym i poniekąd wyjściowym warunkiem, któremu muszą odpowiadać nowe dowody w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., aby wywołać skutek w postaci wznowienia procesu karnego, pozostaje z reguły ich rzeczowość i konkretność, umożliwiające w ogóle odniesienie zawartych w nich informacji do dokonanej w toku pierwotnego postępowania oceny materiału dowodowego.

Odnosząc powyższe poglądy przedstawione w judykaturze Sądu Najwyższego do omawianej sprawy, stwierdzić należało, że wniosek obrońcy skazanego K.B. nie spełniał wymogów stawianych przez przepis regulujący inicjowanie postępowania wznowieniowego. Analizując sprawę, trzeba zauważyć enigmatyczność podanych przez Ł.D. okoliczności zawartych w jego oświadczeniu. Treść deklaracji tego osadzonego sprowadzała się do ogólnikowych i niejasnych zapewnień, że widział ofiarę żywą w różnych okolicznościach. Poważne wątpliwości Sądu Najwyższego pogłębił również brak korelacji twierdzeń osadzonego Ł.D. złożonych na potrzeby postępowania wznowieniowego w 2016 r. (III KO [...]/16) z

treścią oświadczenia złożonego na tę samą okoliczność w obecnie toczącym się postępowaniu. Nie sposób nie dostrzec różnicy między podawanymi przez niego informacjami. Poprzednio twierdził, że widział B.J. w styczniu lub w lutym 2006 r. w D., przy czym utrzymywał, że doszło wówczas do spisania uczestniczących w spotkaniu osób przez policję: jego odnotowano jako G.D., a rzekomą ofiarę jako A. (k. 23 tom III KO [...] /16). Obecnie natomiast Ł.D. stwierdził, że B.J. miał się posłużyć nazwiskiem i dokumentem swojego brata, zaś on sam spisany został jako P.R. Takie lakoniczne, a zarazem niestabilne relacje nakazywały wątpić w ich prawdziwość. Dodać należało, że pisemne oświadczenie, do którego obrońca przywiązał tak dużą wagę, co prawda spełniało kryteria „nowego dowodu”, ale żadną miarą nie zasługiwało na potraktowanie go jako wiarygodnego przekazu. Nie sposób pominąć, że forsowana wersja, jakoby zabójstwo B.J. zostało sfingowane, aby pomóc mu w ukryciu się przed organami ścigania i ucieczce z kraju, było przedmiotem szerokiej analizy Sądu orzekającego w sprawie. Zeznania świadków I.J. oraz A.N., którzy jako jedyni popierali koncepcję skazanego, Sąd, stosownie do treści art. 7 k.p.k., ocenił jako wysoce nieprawdopodobną. Jednocześnie wnikliwie i przekonywująco Sąd ocenił zeznania osób małoletnich, będących jedynymi świadkami czynów zabronionych popełnianych przez skazanego. Zeznania te złożone w obecności psychologów i przeanalizowane przez tych fachowców uznał za wiarygodne i wystarczające do ustalenia stanu faktycznego. W toku postępowania przeprowadzono również czynności sprawdzające informację, że B.J. żył po 2000 r., co jednak nie doprowadziło do jej potwierdzenia. Powyższe rozważania czyniły postulat przesłuchania w charakterze świadka Ł.D. bezzasadnym. Zatem przedstawione oświadczenie osoby osadzonej w Areszcie Śledczym w B. nie mogło spowodować podważenia dokonanej w toku procesu karnego oceny materiału dowodowego, a tym bardziej wywołać przeświadczenia o wysokim prawdopodobieństwie błędnego skazania K.B., co przesądziło o uznaniu wniosku obrońcy o wznowienie postępowania za chybiony.

Powody, które legły u podstaw decyzji zwalniającej skazanego od opłaty od wniosku, nie straciły aktualności i dlatego Sąd Najwyższy zwolnił go od uiszczenia kosztów sądowych postępowania wznowieniowego (art. 624 § 1 k.p.k.).

a.†